

**“ЕКОНОМІКО-
ГЕОГРАФІЧНА
ХАРАКТЕРИСТИКА
СОЦІАЛЬНОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ”**
(Курсова робота)

Виконала

Студент **44** групи

Географічного факультету

Токарчук Дмитро

Луцьк – 2016

Актуальність теми насамперед полягає у охарактеризуванні соціального комплексу, як однієї з галузей регіональної економіки України. Дослідження окремих складових соціального комплексу, дозволяє визначити сучасний рівень розвитку країни, та окремих регіонів в галузі освіти, науки, культури, охорони здоров'я тощо.

Об'єкт дослідження – соціальний комплекс України.

Предмет дослідження – економіко-географічна характеристика соціального комплексу України.

Мета дослідження: здійснення комплексної економіко-географічної характеристики соціального комплексу України, дослідження сучасного стану галузей соціального комплексу, та регіональних особливостей територіальної організації соціального комплексу.

Завдання дослідження:

- Охарактеризувати суть поняття та чинники формування соціального комплексу України; визначити його роль у суспільному розвитку країни;
- Визначити та зазначити галузі, що складають соціальний комплекс;
- Дослідити сучасний стан, особливості розміщення галузей соціальної сфери та основних галузей легкої промисловості;
- Здійснити огляд існуючих проблем в соціальному комплексі на території України, та проаналізувати можливі шляхи їх вирішення;
- Охарактеризувати перспективи розвитку соціального комплексу.

Передумови виникнення соціального комплексу

У більшості розвинених країн потреби населення на початку/середині ХХ століття поставили перед бізнесом дві проблеми.

Перша полягала в необхідності насичення чергового зростлого обсягу матеріальних потреб і викликала стрімке наповнення ринку новими товарами і зростання цін, що скорочувало попит.

Друга була обумовлена появою нових потреб в галузі освіти, охорони здоров'я, культури. Рішення другої пов'язано з розвитком соціального комплексу.

Розвиток суспільного виробництва підпорядковується **головній меті** – найбільш повному задоволенню постійно зростаючих потреб всіх членів суспільства.

Сутність поняття соціального комплексу

Соціальний комплекс - це сукупність галузей та видів діяльності, спрямованих на задоволення потреб людини і суспільства в цілому у формуванні й удосконаленні фізичних, культурних, духовних, інтелектуальних якостей, створенні належних матеріально-побутових умов життєдіяльності.

Галузева структура соціального комплексу

До складу соціального комплексу входять: **соціальна сфера** (сфера послуг) та **виробництво товарів народного споживання** (насамперед легка промисловість).

Соціальна сфера складається з двох підкомплексів: *соціально-культурного* (освіта, культура, охорона здоров'я) та *матеріально-побутового підкомплексу* (житлово-комунальне господарство, громадське харчування, торгівля).

Серед галузей промисловості, які забезпечують **виробництво товарів народного споживання**, провідне місце займає *легка промисловість* яка охоплює *текстильну, трикотажну, швейну, шкіряну* та ін. галузі.

Освіта та наука

Освіта підвищує загальний рівень знань і культури населення та забезпечує всі галузі народного господарства кваліфікованими кадрами, а тому виступає важливим елементом відтворення робочої сили.

Наприкінці **2014 р.** в Україні налічувалось **15 тис.** постійних дошкільних закладів, у яких перебувало майже **1,3 млн. дітей**, а це **56%** від загальної кількості дітей відповідного віку.

Основні показники розвитку дошкільних навчальних закладів у 2000-2014 рр.

Роки	Кількість закладів, тис.	В них місць, тис.	Кількість дітей у закладах, тис.	Охоплення дітей закладами, відсотків до кількості дітей відповідного віку
2000	16,3	1117	983	40
2005	15,1	1056	1032	51
2010	15,6	1136	1273	53
2011	16,1	1171	1354	55
2012	16,4	1204	1428	57
2013	16,7	1236	1471	61
2014	15	1077	1295	56

На період **2013/14 р.**, в Україні було **19,3 тис.** загальноосвітніх навчальних закладів. Значно зменшилась їх кількість у **2014/2015** років (**17,6 тис.**), через перебіг політичних подій в країні .

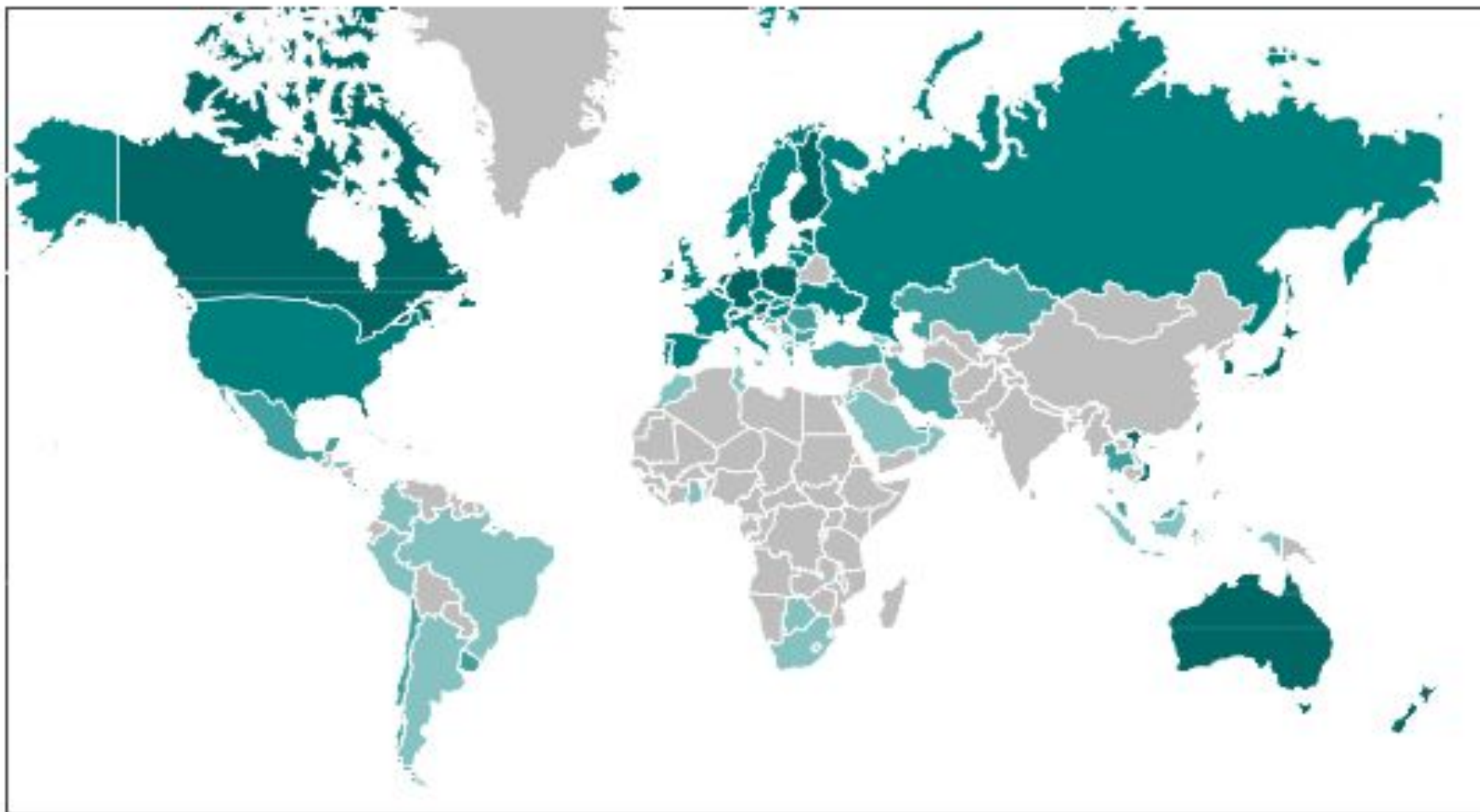
Станом на *1 вересня 2015 року* всіма формами освіти було охоплено **98,3 %** дітей віком від 6 до 18 років.

У загальноосвітніх навчальних закладах навчається **89,2 %** дітей шкільного віку, у професійно-технічних – **4,1 %**, у вищих – **5,0 %**.

На **2015 р. вища освіта** України представлена 501 навчальним закладом I-II рівнів акредитації, в яких навчається близько 251,3 тис. студентів. Крім того, в Україні функціонує 277 вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, в яких навчається 1438 тис. студентів.

У найбільшому в історії **світовому рейтингу загальноосвітніх шкіл** України посіла **38 місце**, серед топ-40 країн за навичками у точних науках.

Рейтинг укладено а основі іспитів з математики і наукових предметів і віці 15 років

Високий рейтинг

Низький рейтинг

Немає даних

Культура та мистецтво

Найбільш поширеними установами культури в Україні є **бібліотеки**, кількість яких у 2014 році склала 16,9 тис.

Центрами культурного відпочинку населення вважаються **клубні установи**, яких на кінець 2014 р налічувалося 16,8 тис.

Кінообслуговування в Україні представлено 1,3 тис. кіноустановками з платним показом, а кількість відвідувань кіносеансів за рік близько 11 млн. Найвищий показник в містах, великих містах, курортних центрах.

Охорона здоров'я

На 2014 р. в Україні налічується 1,8 тис. лікарняних установ на 336 тис. ліжок та 9,8 тис. лікарських амбулаторно-поліклінічних закладів, місткість яких становить 1 млн. відвідувань за зміну.

Найбільш активний розвиток мережі закладів спостерігається в таких областях: Київська (60 новостворених установ), Тернопільська (32) та Полтавська (21).

Житлово-комунальне господарство

Весь житловий фонд в Україні становить 966,1 млн. загальної площі житла. Із загальної кількості сімей і одиноких 657 тис. знаходяться на обліку в державному фонді.

Легка промисловість

Легка промисловість є важливою галуззю народного господарства, яка включає в себе 17 різних підгалузей. У галузі станом на 2014 р. працювало 3022 підприємств, із них: у текстильній промисловості – 639, виробництві готового одягу та хутра – 1964, виробництві шкіри та шкіряного взуття – 419.

Аналіз статистичних даних дає можливість побачити, частка легкої промисловості у валовому суспільному продукті впала з 12 до 2%. Нині легка промисловість продовжує перебувати у незадовільному стані, глибокій кризі.

Проблеми розвитку соціального комплексу:

Проблеми в галузі освіти та науки:

- 1.** *Різде скорочення темпів спорудження дошкільних закладів в окремих сільських районах .*
- 2.** Актуальною залишається проблема збільшення показника охоплення дітей постійними дитячими садками і яслами, особливо в західних регіонах.

Проблеми в галузі культури:

- 1.** Збереження культурної спадщини

Ключовими проблемами охорони здоров'я населення є:

- 1) незадовільний стан здоров'я населення;
- 2) недостатнє медикаментозне і матеріально-технічне забезпечення закладів охорони здоров'я;
- 3) нераціональна організація системи надання медичної допомоги;
- 4) брак сучасних медичних технологій, недостатнє володіння ними;
- 5) низький рівень інформованості про сучасні медичні технології, засоби збереження здоров'я та активного дозвілля;
- 6) неефективність державної політики щодо формування здорового способу життя

Проблеми легкої промисловості:

- 1.** Висока собівартість вітчизняних товарів легкої промисловості.
- 2.** На вітчизняних підприємствах спостерігається значний знос виробничих фондів.
- 3.** Недостатня купівельна спроможність населення.
- 4.** Тінізація галузі.
- 5.** Недостатня інвестиційна та інноваційна діяльність.
- 6.** Низька частка промислових підприємств, що впроваджували організаційні інновації, яка складає лише 1,1 % від загальної кількості підприємств
- 7.** АТО на сході країни.

Перспективи соціального комплексу України мають бути пов'язані зі зростанням життєвого рівня населення, підвищенням освітнього і культурного, збільшенням вільного часу працівників та посиленням почуття захищеності.

Суть соціального комплексу полягає в задоволенні потреб населення в особливому соціально-економічному продукті – послугах. Таким чином, загальним для всіх елементів соціального комплексу, всіх галузей, підприємств, об'єктів є критерій «задоволення потреб у послугах». Особливістю галузей соціального комплексу є територіальна локалізація споживання послуг.

Дякую за увагу

Л Л

—